

อาหารสมอง

●วรากรณ์ สามโกเศศ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การประท้วงในยูเครนซึ่งเรียกได้ว่า
เป็นประท้วงแผดกับบ้านเราดำเนิน
มาเป็นเวลายาวนานใกล้เคียงกับ
ประเทศไทยได้จบลงไปแล้วอย่างมีบทเรียน
ที่น่าสนใจสำหรับสังคมไทย

ยูเครนเคยเป็นรัฐหนึ่งของอดีตสหภาพ
โซเวียตและเป็นมิตรที่ใกล้ชิดกันมาก เมื่อ
สหภาพโซเวียตล่มสลายลงยูเครนก็ประกาศ
เอกราชใน ค.ศ. 1991 ในหลายปีต่อมาเมื่อ
รัสเซียที่ใหญ่ตั้งตัวติดโดยมีประธานาธิบดี
ปูตินคนปัจจุบันเป็นผู้นำก็ต้องการกลับมามี
อิทธิพลในภูมิภาคนี้อีกครั้ง ยูเครนจึงกลายเป็น
ตัวหมากของสองฝั่งมหาอำนาจคือ
EU ร่วมกับสหรัฐอเมริกา และรัสเซีย

โดยพื้นฐานแล้วการประท้วงครั้งนี้
มีสาเหตุจากหลายประการ กล่าวคือ
ประการแรก รัฐบาลที่มีนายยานูโควิชเป็น
ประธานาธิบดีนั้นเอียงไปทางฝั่งรัสเซียมาก
ในขณะที่คนชั้นกลางต้องการให้เปิดกว้างไปสู่
โลกตะวันตกคือ EU และสหรัฐอเมริกา

ประการที่สอง ประชาชนเบื่อหน่าย
ประธานาธิบดีที่ดูแลอำนาจ พยายามผูกขาด
ธุรกิจร่วมกับพรรคพวก รวบอำนาจตำรวจ
ศาล สรรพากร มาไว้ที่ตนเอง เล่นการเมือง
สกปรก ฆ่าฟันคู่ต่อสู้ปราบปรามสื่อเอาไว้ใน
มือจนไม่มีใครหือ เปลี่ยนการปกครองจาก
ระบบสภาผู้แทนราษฎรที่นายกรัฐมนตรีมี
บทบาทสำคัญมาเป็นระบบประธานาธิบดี ทั้ง
ประเทศอุดมด้วยคอร์รัปชัน เจ้าหน้าที่ความ
มั่นคงปฏิบัติตัวต่อผู้ไม่เห็นด้วยอย่างไม่เป็น
ธรรม สรุปสั้นๆ ว่านายยานูโควิชเป็นเผด็จการ
ที่สมบูรณ์แบบในความไม่ต่าง

ประการที่สาม ยูเครนนับมีประชากร
45 ล้านคน ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่ติด
กับรัสเซียมีประชาชนที่เชื้อสายรัสเซียอยู่
เกือบครึ่งประเทศ ผู้คนในส่วนนี้ชื่นชมรัสเซีย
และประธานาธิบดี มีบ้านเกิดจากถิ่นไครเมีย
นี้ ในขณะที่อีกครึ่งหนึ่งของพื้นที่ประเทศ

จุดจบประท้วงยูเครน

ประชาชนมีวัฒนธรรมยูเครน มีความรู้สึก
ต่อต้านคนอีกถิ่นหนึ่งที่มีประธานาธิบดีเป็น
ตัวแทน

ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลบุกยึดจอร์จอร์สกราฟ
กลางใจเมือง ไกล่บริเวนค้าขายใหญ่ ยึดตึก
เทศบาลและที่ทำการรัฐ ตั้งป้อมปราการเข้ม
แข็ง มีการทำอาหารและแจกกันกลางถนน
(ฟังดู คูนๆ) รวมตัวกันเหนียวแน่น

ใน 2 เดือนแรกมีคนตายไป 5 คน และ
บาดเจ็บนับร้อย ตลอดเกือบเดือนที่ผ่านมามี
การคุมเข้มกันในการจะสงบ จนกระทั่งเมื่อวัน
พุธที่ 19 กุมภาพันธ์ หลังจากรัสเซียให้ความ
ช่วยเหลือทางการเงินหลายพันล้านดอลลาร์
ประธานาธิบดีก็คิดค้นรวกกับกันดิหมีมา สั่ง
ให้ลุยผู้ชุมนุม บุกเข้ารื้อป้อมหอบปราการ และ
กระทำด้วยความรุนแรงมากจนจำนวนคนตาย
พุ่งสูงขึ้นพร้อมคนบาดเจ็บ

วันรุ่งขึ้นคือวันพฤหัสบดีก็ลุยเหมือนเดิม
จนยอดคนตายพุ่งขึ้นเกือบ 80 คน จุดนี้แหละ
คือความผิดพลาดของประธานาธิบดี ผู้คน
เริ่มผละหนีไม่ผ่านด่านความมั่นคง หัวหน้า
ตำรวจ สมาชิกพรรค และคนใกล้ชิดเคียง แต่
ประธานาธิบดีนั้นเห็นว่าเหมือนมีมันบังตา
มาตลอดคือไม่เห็นความสำคัญของผู้ชุมนุม
เพราะตระหนักว่ามีที่ใหญ่คือปูตินสนับสนุน

มีแรงกดดันจากผู้นำ EU ให้เจรจาดกล
สงบศึกโดยตัวแทนรัสเซียเข้าร่วมด้วย ตกลง
ยอมให้ประธานาธิบดีอยู่ต่อจนเลือกตั้งใหม่
ในอีก 2 เดือนข้างหน้า และไม่ใช่ความรุนแรง
กับผู้ประท้วง ยอมแก้ไขรัฐธรรมนูญและลด

อำนาจประธานาธิบดี เปลี่ยนไปสู่ระบบรัฐสภา
อีกครั้ง ฝ่ายต่อต้านก็ เออออหือหมกเพราะรู้
ว่ามันไม่จบเพียงแค่นั้น

พอถึงวันศุกร์ก็ได้เรื่อง รัฐสภาออก
กฎหมายอภัยโทษผู้ประท้วงที่ใช้ความรุนแรง
ปลดรัฐมนตรีมหาดไทยคู่ใจประธานาธิบดี
ที่ผู้คนเกลียดชังมากออก มีสัญญาณออกมา
ชัดเจนว่าประธานาธิบดีอยู่ไม่ได้แล้วเพราะ
รัฐมนตรีอีกหลายคนถูกปลดโดยรัฐสภา

ถึงวันเสาร์ประธานาธิบดีก็หายตัวไปจาก
เมืองหลวงคือเคียฟ (Kiev) ฝ่ายประท้วงฉีก
สัญญาข้อตกลง ไล่ล่าประธานาธิบดีที่หนีไป
อยู่ในดินแดนไครเมียซึ่งนิยมรัสเซียและเป็น
บ้านเกิดของตัวเอง ผู้คนรู้แล้วว่ากาลอวสาน
ของนายยานูโควิชมาถึงแล้ว

วันอาทิตย์ผู้คนก็บุกทำเนียบ
ประธานาธิบดี พบสามาเทนิส สระวัย
น้ำ สวนสัตว์ส่วนตัว และเครื่องอำนวยความสะดวก
สะดวกต่างๆ อย่างหรรษา ประชาชนเลย
เปลี่ยนและตั้งชื่อว่าฟิรอกท์คอร์รัปชันแห่ง
แรกของโลก

ประธานาธิบดียานูโควิชนั้นตายังปิด
มิดอยู่ ไม่รู้ว่าเขาไปถึงไหนกันแล้วยังออก
โทรทัศน์จากเขตที่ชื่นชอบ บอกว่าเขายัง
เป็นประธานาธิบดีอยู่เพราะเขามาจากการ
เลือกตั้ง รักษาการรัฐมนตรีมหาดไทยคน
ใหม่บอกว่าเขาจะทำตามความต้องการของ
ประชาชนคือส่งอดีตประธานาธิบดีขึ้นศาล
อาชญากรรมระหว่างประเทศ (International
Criminal Court) ที่ยูเครนเป็นสมาชิกอยู่ใน

ข้อหาฆาตกรรมประชาชน ซึ่งดูจะรอดยาก เพราะ EU และสหรัฐอเมริกาต้องการแสดง พลังกำลังหยุดอิทธิพลของรัสเซียที่กำลัง แผ่ขยายกลับมาในรัฐเก่าอีกครั้งด้วยการ สนับสนุนเอาขึ้นศาล

บทเรียนจากยูเครนสำหรับไทยก็คือ การเพิ่มขึ้นของระดับความรุนแรงจากรัฐบาล อย่างผิดสังเกตจนกลุ่มประท้วงที่มีอาวุธอยู่ในมือ (ไม่รู้จัก "อหิงสา" เพราะคุ้นเคยกับการ ต่อสู้รุนแรงมานาน สงครามโลกครั้งที่สองคน ยูเครนตายไป 5-8 ล้านคน) ต้องลุกขึ้นสู้และ ล้มตายกันทั้งสองฝ่ายเป็นอันมาก

ความรุนแรงจะถูกตอบโต้ด้วยความ รุนแรงเสมอ ถึงแม้นายยานูโควิชไม่ได้สั่งให้ลุย และฆ่าผู้ประท้วง หากรัฐมนตรียุทธศาสตร์ไทยเป็น ผู้กระทำ ประธานาธิบดีก็ไม่ว่าจะหลีกเลี่ยงความ รับผิดชอบไปได้ คาดว่านอกจาก 2 คนนี้แล้ว ยังมีอีกไม่ต่ำกว่า 30 คน ที่จะถูกขึ้นศาลด้วย

ในไทยการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 10 ขวบถึง 4 คน ที่ทั้งหมดมิได้มาชุมนุมด้วย เลย 2 คนมาขอขบี่ที่ห้างสรรพสินค้าใกล้ที่ ชุมนุม อีก 2 คน ช่วยพ่อแม่ขายของ น่าจะเป็น ตัวจุดเปลี่ยนให้ผู้คิดสร้างความรุนแรงกว่า นี้ได้ลุกคิดถึงความเสี่ยงจากความตายอันไม่ สมควรเกิดขึ้น

คนไทยเชื่อเรื่องบาปกรรมที่เกิดขึ้นว่า จะตามมาถึงผู้รับผิดชอบและครอบครัวเสมอ แค่นี้ถึงผลจากบาปกรรมก็ทำให้ใจไม่สบาย ไปตลอดชีวิตแล้ว

ยูเครนได้ให้บทเรียนแก่ไทยแล้วว่าใน การประท้วงนั้นท้ายที่สุดแล้วความรุนแรงนี้ แหะเลจะเป็นตัวทำให้ผู้นำตกจากอำนาจและ แถมถูกขึ้นศาลพร้อมพรรคพวกท่ามกลาง การก่นด่าของประชาชน

เรื่องนี้ยังไม่จบบริบูรณ์ ล่าสุดนายยานู โควิชไปโผล่ในแดนโครเมียเพื่อหาผู้สนับสนุน และยังอ้างความเป็นประธานาธิบดีแบบฉันทุณ แถมอ้างการสนับสนุนจากนายปูติน อย่างไรก็ดี ผู้เชี่ยวชาญหลายคนพูดตรงกันว่าเวลาของ นายยานูโควิชจบลงแล้ว ฝ่ายผู้ประท้วงก็จัด ตั้งรัฐบาลรักษาการไปแล้วถึงแม้ฝั่งโครเมีย จะมียุทธศาสตร์ผู้สนับสนุนนายยานูโควิช ยึดอาคาร รัฐบาลท้องถิ่นก็ตาม